

УДК 342.9(477)

М.А. Пожидаєва

ORCID: 0000-0003-2355-1131

В.С. Кривошесенко

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАНУВАННЯ У ПУБЛІЧНОМУ АДМІНІСТРУВАННІ В УКРАЇНІ

У статті здійснюється аналіз та визначення правового забезпечення планування в публічному адмініструванні через систему нормативно-правових актів, які регулюють організацію, зміст, порядок, засоби, прийоми та способи планування діяльності органів публічної влади, а також стратегічних документів соціально-економічного розвитку на національному, регіональному та місцевому рівнях. Звертається увага, що відсутність єдиного законодавчого акту, який би комплексно регулював застосування планування в публічному адмініструванні, призводить до фрагментарності правового поля.

Зазначено, що реалізація планування у публічному адмініструванні передбачає не лише розробку програмних документів з планами діяльності, а й їх практичне втілення, що є неможливим без належного правового забезпечення. Однією зі складових цього можна вважати визначення на рівні закону повноважень органів публічної влади. Підзаконні нормативно-правові акти не містять чітких норм щодо відповідальності за невиконання або коригування планів у разі зміни таких обставин, як воєнний стан. Разом з тим, статтею 19 Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» передбачено узагальнені норми про відповідальність посадових осіб за порушення цього закону, які мають бланкетний характер.

Окрему увагу приділено правовому забезпеченню участі громадськості у процесі планування публічного адміністрування та оцінювання його результативності, що є важливим для демократичного врядування.

У Звіті ОЕСР «Прогноз регуляторної політики ОЕСР на 2025 рік» справедливо зазначено, що завдяки ретельному плануванню та стратегіям того, як дані будуть збиратися, аналізуватися та діяти, можна покращити використання інструментів політики, які засновані на фактах та базуються на цифрових технологіях, що певною мірою пом'якшують ризики у регулюванні.

Належне правове забезпечення планування у публічному адмініструванні є фундаментом для ефективної реалізації компетенцій органів публічної влади та їх посадових осіб, що в цілому сприяє впорядкувати діяльність суб'єктів публічної адміністрації та здійснювати приватним особам свої права та обов'язки.

Сформульовано пропозиції для удосконалення правового регулювання відносин щодо застосування планування як інструменту публічного адміністрування.

Ключові слова: планування, публічне адміністрування, суб'єкти публічної адміністрації, правове забезпечення, документ стратегічного планування, моніторинг

DOI 10.34079/2518-1319-2025-15-29-92-103

Постановка проблеми. Планування у сфері публічного адміністрування відіграє роль основоположного механізму для втілення стратегічних завдань держави, її регіонів і місцевих громад. Завдяки цьому процесу вдається впорядкувати управлінську

діяльність, окреслити ключові напрями розвитку та оптимізувати використання ресурсів, але результативність такого планування значною мірою зумовлена наявністю правового фундаменту, який забезпечує нормативне підґрунтя для створення, ухвалення, виконання та нагляду за стратегічними документами. З огляду на це та зважаючи на економічну нестабільність, воєнний стан, постійні зміни, правове регулювання відносин у сфері застосування поточного планування діяльності суб'єктів публічної адміністрації набуває нової актуальності. За допомогою цього інструменту публічного адміністрування забезпечується легітимність, прозорість, безперервність підзвітність і результативність діяльності органів публічної влади.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Правовим питанням застосування інструментів публічного адміністрування у різних сферах суспільних відносин присвячено чимало наукових робіт В. Авер'янова, І. Арістової, В. Бевзенка, Ю. Битяка, І. Бойко, В. Галуцька, І. Голосніченка, І. Коліушка, Т. Коломєць, В. Колпакова, Р. Куйбіди, В. Курила, І. Патерило, В. Тимошука та інших. Проблематика застосування планування як невід'ємної частини діяльності суб'єктів публічної адміністрації розглядалась такими вченими, як К. Бугайчук, Т. Карабін, О. Мілієнко, Д. Приймаченко. Водночас, в умовах об'єктивно необхідного оперативного реагування на різноманітні виклики розробка та впровадження стратегічних, заснованих на фактах, інноваційних політик з формуванням та реалізацією планів і програм потребує їх ефективного правового забезпечення, що сприятиме визначенню пріоритетів розвитку, зміцненню публічного адміністрування, координації діяльності публічних інституцій.

Метою дослідження є аналіз та визначення правового забезпечення планування в публічному адмініструванні в Україні через систему нормативно-правових актів, які регулюють організацію, зміст, порядок, засоби, прийоми та способи планування діяльності органів публічної влади, а також стратегічних документів соціально-економічного розвитку України. Разом з тим, сформулювати пропозиції для удосконалення правового регулювання відносин щодо застосування планування як інструменту публічного адміністрування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Правове забезпечення планування в публічному адмініструванні в Україні базується на сукупності нормативно-правових актів, які регулюють процеси розробки та впровадження стратегій, програм на національному, регіональному та місцевому рівнях. В Україні основними законодавчими актами, що стосуються цієї сфери, є Конституція України (Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР), яка встановлює загальні принципи діяльності органів публічної влади, а також такі закони, як Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» (Закон України Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України, 2000), Закон України «Про засади державної регіональної політики» (Закон України Про засади державної регіональної політики, 2015), Закон України «Про державні цільові програми» (Закон України Про державні цільові програми, 2004), Закон України «Про правотворчу діяльність» (Закон України Про правотворчу діяльність, 2024), переважна більшість норм якого вводиться в дію через один рік з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні, Закон України «Про публічні консультації» (Закон України Про публічні консультації (не набрав чинності), 2024), який набирає чинності через 12 місяців з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні, Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» (Закон України Про центральні органи виконавчої влади, 2011), Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» (Закон України Про місцеве самоврядування в Україні, 1997), Бюджетний кодекс України (Бюджетний кодекс України, 2010), Закон України «Про

засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (Закон України Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності, 2003), Закон України «Про національну безпеку України» (Закон України Про національну безпеку України, 2018) та ін.

Поряд з цим, слід зазначити, що протягом 2010-2017 рр. з метою уніфікації підходів до розуміння державного стратегічного планування на розгляд Верховної Ради України неодноразово подавалися проекти законів «Про державне прогнозування та стратегічне планування сталого розвитку України» (Проект закону України Про державне прогнозування та стратегічне планування, 2010), «Про державне стратегічне планування» (Проект закону України Про державне стратегічне планування, 2011), а також у Міністерстві економіки України обговорювався законопроект «Про державне стратегічне планування» (Проект Закону України Про державне стратегічне планування, 2017).

На сьогодні в Україні термін «стратегічне планування» не має чіткого законодавчого закріплення, що створює певну правову невизначеність. У свою чергу, він активно використовується в таких нормативних документах, як Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, що затверджена Постановою Кабінету Міністрів України (Постанова Кабінету Міністрів України Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, 2020.). Цей документ визначає цілі, завдання, механізм разом з планом заходів реалізації державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, спираючись на принципи прозорості, підзвітності, сталості, інклюзивності, енергоефективності, адаптації до зміни клімату, захищеності та стійкості до безпекових загроз та економічної доцільності, а також на систему моніторингу, оцінки результативності такої реалізації з урахуванням регіональних і місцевих особливостей.

У ст. 7 Закону України «Про засади державної регіональної політики» (Закон України Про засади державної регіональної політики, 2015) законодавець передбачає систему документів стратегічного планування (стратегії держави, її регіонів і територіальних громад) і реалізації державної регіональної політики (плани заходів із реалізації цих стратегій, відповідні програми), а також плани для відновлення та розвитку регіонів і територіальних громад, що постраждали внаслідок збройної агресії проти України. Усі ці документи затверджуються відповідними органами публічної влади у зазначеному законодавством порядку.

Плани заходів з реалізації регіональних стратегій розвитку є обов'язковими для врахування під час підготовки відповідних місцевих бюджетів. Важливим елементом правового забезпечення є Бюджетний кодекс України (Бюджетний кодекс України, 2010) та закон про Державний бюджет на поточний рік, які разом регулюють планування бюджетного процесу, що можна вважати інструментом публічного адміністрування, яке потребує фінансової підтримки з боку держави. При цьому слід урахувати, що з 2023 року, і станом на 2025 рік зупинено формування державного фонду регіонального розвитку, кошти якого є одним із джерел фінансування державної регіональної політики (див. п. 3 Прикінцевих положень Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» (Закон України Про Державний бюджет України на 2025 рік, 2024).

Отже, відсутність єдиного законодавчого акту, який би комплексно регулював застосування планування в публічному адмініструванні, призводить до фрагментарності правового поля. Наприклад, проект Закону «Про державне стратегічне планування» від (Проект закону України Про державне стратегічне планування, 2011), який мав на меті створити цілісну систему планування, було відхилено у 2012-ому році через неоднозначність термінології, недостатню конкретизацію повноважень органів влади та відсутність механізмів моніторингу, що свідчить про необхідність чіткого підходу до

правового регулювання, який би враховував сучасні реалії, зміни та наявні проблеми.

Як справедливо зазначає Т. Карабін, планування має такі характеристики: цілевстановлення, яке передбачає визначення напрямів спільної діяльності, її проміжних і кінцевих результатів, для досягнення яких і здійснюється управлінський вплив; майбутнєспрямованість на вирішення питань через встановлення загальних цілей та рамок, узагальнення сучасного стану та надання рис визначеності майбутній адміністративній діяльності; передбачуваність та наступність адміністративної діяльності (Карабін, 2023, с. 84). При цьому суб'єкт публічної адміністрації затверджує як для себе, так і для підпорядкованих суб'єктів, завдання, які їм потрібно виконати для забезпечення прав, свобод і законних інтересів приватних осіб та публічного інтересу держави (Галуцько, Діхтієвський, Кузьменко та ін., 2021, с. 253).

Також варто зазначити, що реалізація планування у публічному адмініструванні передбачає не лише розробку програмних документів з планами діяльності, а й їх практичне втілення, що є неможливим без належного правового забезпечення. Однією зі складових цього можна вважати визначення на рівні закону повноважень органів публічної влади. Наприклад, ст. 27 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (Закон України Про місцеве самоврядування в Україні, 1997) наділяє виконавчі органи сільських, селищних, міських рад повноваженнями щодо підготовки програмного планування розвитку територіальних громад, подання його на затвердження ради, організація його виконання, подання раді звітів про хід і результати його виконання. Згідно з ч. 3 ст. 11¹ Закону України «Про засади державної регіональної політики» реалізація стратегій розвитку громад здійснюється на основі планів заходів з їх реалізації, що затверджуються відповідною сільською, селищною, міською радою. Для деталізації процедур розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації програмних документів Міністерство розвитку громад та територій України своїм наказом (Наказ Міністерства розвитку громад та територій України Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, 2022) затвердило відповідні Методичні рекомендації щодо порядку вчинення зазначених вище дій. Відповідно до положень ст. 11 зазначеного вище Закону розробку планів заходів з реалізації регіональних стратегій розвитку Автономної Республіки Крим, областей, Києва, Севастополя здійснюють відповідні місцеві державні адміністрації у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, а затверджуються ці плани місцевими радами певного рівня. Так, Постанова Кабінету Міністрів України від 04.08.2023 № 816 «Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів» (Постанова Кабінету Міністрів України Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів, 2023) установлює загальні вимоги до змісту регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу впровадження цих програмних документів для Автономної Республіки Крим, областей, Києва, Севастополя. Отже, Постанова Кабінету Міністрів України та наказ Міністерства розвитку громад та територій України сприяють саме реалізації стратегій, програм, планів, а не дотриманню лише формального підходу, коли такі стратегії можуть залишитися не втіленими у життя.

Разом з тим, ці підзаконні нормативно-правові акти не містять чітких норм щодо відповідальності за невиконання або коригування планів у разі зміни таких обставин, як воєнний стан. При цьому у ст. 19 Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» передбачено

узагальнені норми про відповідальність посадових осіб за порушення цього закону, які мають бланкетний (відсильний) характер. Згідно зі ст. 19 даного Закону «посадові особи, винні у порушенні цього Закону, притягуються до відповідальності відповідно до законів України» (Закон України Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України, 2000). Також слід зазначити і про відсутність правових механізмів притягнення до відповідальності за невиконання стратегічних планів. Наприклад, якщо регіональна стратегія не досягає заявлених цілей через неефективне управління або недостатнє фінансування, чинне законодавство не визначає, хто та яким чином має нести відповідальність, що може знижувати мотивацію органів публічної влади до якісного виконання своїх обов'язків.

Окремої уваги заслуговує правове забезпечення участі громадськості у процесі планування публічного адміністрування та оцінювання його результативності, що є важливим для демократичного врядування. Відповідно до норм ст.ст. 4, 5, 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (Закон України Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності, 2003) органи публічної влади повинні оприлюднювати проекти регуляторних актів з метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань, а також проводять відкриті обговорення, громадські слухання за участю представників громадськості питань, пов'язаних з регуляторною діяльністю.

У ст. 2 Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» законодавець установлює принцип гласності, відповідно до якого прогнози та програмні документи економічного і соціального розвитку повинні бути інформаційно доступними для громадськості. Цілі, пріоритети, показники таких документів забезпечують суб'єктів підприємницької діяльності необхідними орієнтирами для планування власної виробничої діяльності. Результати моніторингу звітів та іншої інформації про хід виконання документів державного стратегічного планування для забезпечення належного та своєчасного досягнення очікуваних результатів також повинні бути відкритими і доступними для громадськості (див. п. 9 ч. 4 ст. 23 Закону України «Про засади державної регіональної політики»).

Як відомо, для ефективного правового забезпечення більш широкого доступу до процесів громадського обговорення Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про публічні консультації» (Закон України Про публічні консультації (не набрав чинності), 2024). Так, законодавець передбачає, що «до створення технічних можливостей для проведення електронних консультацій на онлайн-платформі для публічних консультацій електронні консультації проводяться суб'єктами проведення публічних консультацій на їхніх веб-сайтах та/або веб-сторінках у соціальних мережах» (див. п. 2 розділу IV Закону України «Про публічні консультації»). Отже, залучення громадськості у планування публічного адміністрування у вигляді її участі у публічних консультаціях щодо підготовки проектів програмних документів може бути більш інклюзивним, та, як свідчить досвід країн-членів Організації економічного співробітництва і розвитку (далі – ОЕСР) здійснення зворотного зв'язку шляхом надання органами публічної влади відгуків після проведення таких консультацій залишається проблемою (OECD, 2025).

Позитивним убачається закріплення розділу III «Планування правотворчої діяльності» у Законі України «Про правотворчу діяльність». Ст. 23 цього Закону передбачено поняття та види програмних документів публічної політики, серед яких можна виокремити «стратегії - для розроблення документів прогнозування розвитку країни, окремого виду суспільних відносин на довготривалий період та способів

досягнення поставленої мети, а також програми, плани - для розроблення послідовності реалізації заходів, необхідних для досягнення поставленої мети» (Закон від 24.08.2024 № 3354-IX). А п. 5 ч. 1 ст. Закону України «Про публічні консультації» установлено термін «програмний документ», під яким розглядаються концепція, стратегія, програма, план заходів, інший стратегічний або програмний документ, прийняття якого передбачено законом або спрямовано на підготовку чи реалізацію закону, іншого нормативно-правового акта (Закон України Про публічні консультації (не набрав чинності), 2024).

У той же час, законодавець чітко не визначає поняття «план», «програма», «стратегія», хоча на рівні підзаконних нормативно-правових актів закріплено низку термінів, які вживаються у відповідних значеннях для застосування саме цих нормативних актів, наприклад, «стратегія розвитку територіальної громади», «план заходів з реалізації стратегії розвитку територіальної громади», «планування», «оцінювання» (див. п. 1.3, п. 1.4 Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад). Усе це може ускладнювати вибір індикаторів, розробку територіальними громадами показників ефективності та результативності реалізації стратегій, а також визначенню чіткої ролі органів місцевого самоврядування та громад для координації моніторингу, залучення необхідних фінансових ресурсів, впровадження заходів для підтримки стратегії на всіх етапах її реалізації.

У Звіті ОЕСР «Прогноз регуляторної політики ОЕСР на 2025 рік» справедливо зазначено, що завдяки ретельному плануванню та стратегіям того, як дані будуть збиратися, аналізуватися та діяти, можна покращити використання інструментів політики, які засновані на фактах та базуються на цифрових технологіях, що певною мірою пом'якшить ризики у регулюванні. У регулятивному забезпеченні це може допомогти регуляторам моделювати ризики для покращення проведення перевірок, виявлення невідповідностей, моніторингу розвитку ризиків і використання методів, керованих даними, що покращують спосіб виконання своїх повноважень як установ світового рівня. Розширена аналітика даних, стратегічне передбачення та планування потенційних альтернативних майбутніх сценаріїв та їх наслідків, а також регуляторні експерименти генерують нові ідеї, на основі яких уряди можуть оперативно реагувати та приймати обґрунтовані регуляторні рішення (OECD, 2025, с. 86-113).

В Україні потрібно враховувати умови воєнного стану, які породжують низку нових проблем для належного правового забезпечення планування у публічному адмініструванні. По-перше, невизначеність зовнішнього середовища вимагає гнучкості нормативно-правової бази. Наприклад, чинне законодавство не передбачає механізмів швидкого перегляду стратегічних планів у разі форс-мажорних обставин, таких як руйнування інфраструктури або масова міграція населення. Таким чином, доцільно запровадити правові норми, які передбачатимуть обов'язковий перегляд стратегій у непередбачуваних (кризових) ситуаціях, із залученням фахівців і громадськості, урегульовуючи саму процедуру корекції стратегії: хто ініціює, які строки, який рівень участі громади. По-друге, недостатня координація між різними рівнями публічної влади ускладнює узгодження взаємопов'язаних національних, регіональних, місцевих стратегій, що може спричинити дублювання та суперечності у плануванні. Тому пріоритети держави повинні бути враховані при розробленні стратегій територіальних громад, і навпаки – місцеві потреби мають бути інтегровані в загальнодержавну політику.

Цікавим є досвід таких європейських держав, як Болгарія, Хорватія, Польща, Чехія, Норвегія, Сербія, Латвія, Румунія та Словаччина. У цих країнах функціонують міністерства регіонального розвитку, основним завданням яких є забезпечення

координації в управлінні фінансовими ресурсами, що виділяються з Європейських структурних фондів (Гречко, Лісовський, Романюк, Руденко, 2015, с. 175). В Україні стимулюванням регіонального розвитку, відновленням територій після збройної агресії росії, а також розвитком місцевого самоврядування та просторовим плануванням займається Міністерство розвитку громад та територій України (далі – Мінрозвитку). Наприклад, згідно з Положенням про Мінрозвиток, затвердженого Постановою КМУ у редакції від 17.12.2022 № 1400 із змінами, цей орган центральної виконавчої влади здійснює відповідно до законодавства підготовку пропозицій щодо надання державної фінансової підтримки для реалізації проектів транскордонного співробітництва в рамках виконання державної програми розвитку транскордонного співробітництва та проектів, відібраних в установленому порядку для реалізації програм прикордонного співробітництва в рамках Європейського інструменту сусідства згідно з укладеними міжнародними договорами України (див. п. 66), оцінку фінансової спроможності територіальних громад, інших місцевих бюджетів, міжбюджетних відносин, місцевих податків і зборів та подає пропозиції відповідному центральному органу виконавчої влади з питань, що належать до його компетенції (див. п. 70) (Постанова КМУ у ред. від 17.12.2022 № 1400).

З метою вдосконалення правового забезпечення планування у публічному адмініструванні слід посилити і правові гарантії прозорості, підзвітності, формування довіри до влади. Наприклад, це можна зробити через супровід планування прогнозами впливу, оцінкою ризиків, а також обов'язкову публікацію звітів про виконання планів діяльності суб'єктів публічної адміністрації не тільки на офіційних ресурсах (вебсайтах органів влади, платформах електронного уряду) а й у відкритих джерелах, таких як портал «Дія» (Міністерство цифрової трансформації України, 2020), та/чи місцевих мобільних застосунків, зокрема, «Київ Цифровий» (для мешканців Києва), «MISTO» (для мешканців Одеси), «Мій Харків» (для мешканців Харкова) тощо.

Висновки. Підсумовуючи викладене вище, можна виокремити декілька ключових висновків.

Попри наявність в Україні численних нормативно-правових актів різної юридичної сили, що фрагментарно регулюють відносини у сфері планування, відсутність єдиного закону, який би комплексно охоплював процеси стратегічного планування в публічному адмініструванні, призводить до розбалансованого правового регулювання, складності узгодження між секторальними і територіальними планами, а також до правової невизначеності щодо повноважень органів публічної влади, процедур та інструментів упровадження стратегій.

У час надскладних випробувань, спричинених російською агресією проти України, наше національне законодавство містить не достатньо чіткі механізми, алгоритми коригування стратегій, планів заходів, програм у надзвичайних ситуаціях, що може ускладнювати гнучке і своєчасне реагування на виклики.

Норми законодавства про відповідальність за порушення вимог щодо планування є узагальненими та бланкетними, що знижує рівень зобов'язаності органів влади виконувати документи стратегічного планування якісно та в повному обсязі.

У межах найближчих перспектив удосконалення правового забезпечення планування в публічному адмініструванні в Україні слід окреслити такі основні напрями:

- забезпечити регулярний моніторинг та оцінювання результатів планування у публічному адмініструванні шляхом створення механізмів для постійного відстеження прогресу та періодичного аналізу цих результатів;

- визначити та запровадити стандарти оцінки, перелік базових загальних індикаторів ефективності планування для всіх територіальних громад, з можливістю їх

адаптації для конкретних умов, з метою справедливого порівняння результатів планування між різними громадами;

– розробити порядок перегляду стратегій: визначити строки, відповідальних осіб та формат внесення змін до стратегій, планів, програм.

Отже, на основі проведеного аналізу можна зробити узагальнюючий висновок, що належне правове забезпечення планування у публічному адмініструванні є фундаментом для ефективної реалізації компетенцій органів публічної влади та їх посадових осіб, що в цілому сприяє впорядкувати діяльність суб'єктів публічної адміністрації та здійснювати приватним особам свої права та обов'язки.

Бібліографічний список

- Бюджетний кодекс України №2456-VI, 2010. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>>
- Галуцько, В., Діхтєвський, П., Кузьменко, О. та ін., 2021. *Адміністративне право. Повний курс: підручник*. 4-те вид. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, с.656.
- Гречко, Т.К., Лісовський, С.А., Романюк, С.А. та Руденко, Л.Г., 2015. *Публічне управління в забезпеченні сталого (збалансованого) розвитку: навчальний посібник*. Херсон: Грін Д.С., с.264.
- Закон України Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України №1602-III, 2000. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>>
- Закон України Про Державний бюджет України на 2025 рік №4059-IX, 2024. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4059-20#Text>>
- Закон України Про державні цільові програми №1621-IV, 2004. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text>>
- Закон України Про засади державної регіональної політики №156-VIII, 2015. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>>
- Закон України Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності №1160-IV, 2003. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text>>
- Закон України Про місцеве самоврядування в Україні №280/97-ВР, 1997. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>>
- Закон України Про національну безпеку України №2469-VIII, 2018. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>>
- Закон України Про правотворчу діяльність №3354-IX, 2024. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-IX#Text>>
- Закон України Про публічні консультації №3841-IX (не набрав чинності), 2024. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3841-20#Text>>
- Закон України Про центральні органи виконавчої влади» №3166-VI, 2011. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>>
- Карабін, Т.О., 2023. Акти планування в адміністративно-процедурному законодавстві та питання (не)можливості їх урегулювання. *Проблеми законності*, [онлайн] 163, сс.80-92. Доступно: <<https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/2047208>>
- Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (зі змінами). *Верховна Рада України*,

- [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>>
- Міністерство цифрової трансформації України, 2020. *Державні послуги онлайн «Дія»*, [онлайн] Доступно: <<https://surl.li/jwhwwf>>
- Наказ Міністерства розвитку громад та територій України Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад №265, 2022. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0265914-22#Text>>
- Постанова Кабінету Міністрів України Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів №816, 2023. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/816-2023-%D0%BF#Text>>
- Постанова Кабінету Міністрів України Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки №695, 2020. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://surl.li/apuxed>>
- Проект закону України Про державне прогнозування та стратегічне планування №6042, 2010. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://surl.li/sslfgj>>
- Проект закону України Про державне стратегічне планування №9407, 2011. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=9407&skl=7>
- Проект Закону України Про державне стратегічне планування, 2017. *Міністерство економіки України*, [онлайн] Доступно: <<https://me.gov.ua/view/bdbf5c62-2499-4f5c-8cc1-212f0781eb28>>
- OECD, 2025. *OECD Regulatory Policy Outlook 2025*. [online] DOI: 10.1787/56b60e39-en

References

- Biudzhetni kodeks Ukrainy №2456-VI [Budget Code of Ukraine №2456-VI], 2010. *Verkhovna Rada Ukrainy*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>> (in Ukrainian).
- Halunko, V., Dikhtievskyi, P., Kuzmenko, O. et al., 2021. *Administrativne pravo. Povnyi kurs: pidruchnyk [Administrative Law. Complete Course: Textbook]*. 4th ed. Kherson: OLDI-PLIUS, p.656. (in Ukrainian).
- Hrechko, T.K., Lisovskyi, S.A., Romaniuk, S.A. and Rudenko, L.H., 2015. *Publichne upravlinnia v zabezpechenni staloho (zbalansovanoho) rozvytku: navchalnyi posibnyk [Public administration in ensuring sustainable (balanced) development: a textbook]*. Kherson: Hrin D.S., p.264 (in Ukrainian).
- Karabin, T.O., 2023. Akty planuvannya v administrativno-protsedurnomu zakonodavstvi ta pytannia (ne)mozhlyvosti yikh urehliuvannya [Planning acts in administrative and procedural legislation and the issue of (impossibility) of their regulation]. *Problemy zakonnosti*, [online] 163, pp.80-92. Available at: <<https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewById/2047208>> (in Ukrainian).
- Nakaz Ministerstva rozvytku hromad ta terytorii Ukrainy Pro zatverdzhennia Metodichnykh rekomendatsii shchodo poriadku rozroblennia, zatverdzhennia, realizatsii, provedennia monitorynhu ta otsiniuvannya realizatsii stratehii rozvytku terytorialnykh hromad №265 [Order of the Ministry of Community and Territorial Development of Ukraine On approval of Methodological recommendations on the procedure for developing, approving, implementing, monitoring and evaluating the implementation of territorial community development strategies №265], 2022. *Verkhovna Rada Ukrainy*, [online]

- Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0265914-22#Text>> (in Ukrainian).
OECD, 2025. *OECD Regulatory Policy Outlook 2025*. [online] DOI: 10.1787/56b60e39-en (in English).
- Konstytutsiia Ukrainy vid 28 chervnia 1996 roku (zi zminamy) [Constitution of Ukraine of June 28, 1996 (as amended)]. *Verkhovna Rada Ukrainy*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>> (in Ukrainian).
- Ministerstvo tsyfrovoi transformatsii Ukrainy, 2020. *Derzhavni posluhy onlain «Diia» [State services online "Diia"]*, [online] Available at: <<https://surl.li/jwhwwf>> (in Ukrainian).
- Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy Deiaki pytannia rozroblennia rehionalnykh stratehii rozvytku i planiv zakhodiv z yikh realizatsii ta provedennia monitorynhu realizatsii zaznachenikh stratehii i planiv zakhodiv №816 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine Some issues of developing regional development strategies and action plans for their implementation and monitoring the implementation of the said strategies and action plans №816,], 2023. *Verkhovna Rada Ukrainy*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/816-2023-%D0%BF#Text>> (in Ukrainian).
- Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy Pro zatverdzhennia Derzhavnoi stratehii rehionalnoho rozvytku na 2021-2027 roky №695 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine On Approval of the State Strategy for Regional Development for 2021-2027 №695], 2020. *Verkhovna Rada Ukrainy*, [online] Available at: <<https://surl.li/apuxed>> (in Ukrainian).
- Proiekt zakonu Ukrainy Pro derzhavne prohnozuvannia ta stratehichne planuvannia №6042 [Draft Law of Ukraine On State Forecasting and Strategic Planning №6042], 2010. *Verkhovna Rada Ukrainy*, [online] Available at: <<https://surl.li/sslfgj>> (in Ukrainian).
- Proiekt zakonu Ukrainy Pro derzhavne stratehichne planuvannia №9407 [Draft Law of Ukraine On State Strategic Planning №9407], 2011. *Verkhovna Rada Ukrainy*, [online] Available at: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=9407&skl=7> (in Ukrainian).
- Proiekt Zakonu Ukrainy Pro derzhavne stratehichne planuvannia [Draft Law of Ukraine On State Strategic Planning], 2017. *Ministerstvo ekonomiky Ukrainy*, [online] Available at: <<https://me.gov.ua/view/bdbf5c62-2499-4f5c-8cc1-212f0781eb28>> (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro Derzhavnyi biudzheth Ukrainy na 2025 rik №4059-IX [Law of Ukraine On the State Budget of Ukraine for 2025 №4059-IX], 2024. *Verkhovna Rada Ukrainy*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4059-20#Text>> (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro derzhavne prohnozuvannia ta rozroblennia prohram ekonomichnoho i sotsialnoho rozvytku Ukrainy №1602-III [Law of Ukraine On State Forecasting and Development of Programs for Economic and Social Development of Ukraine №1602-III], 2000. *Verkhovna Rada Ukrainy*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>> (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro zasady derzhavnoi rehionalnoi polityky №156-VIII [Law of Ukraine On the Principles of State Regional Policy №156-VIII], 2015. *Verkhovna Rada Ukrainy*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>> (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro zasady derzhavnoi rehuliatornoi polityky u sferi hospodarskoi diialnosti №1160-IV [Law of Ukraine On the Principles of State Regulatory Policy in the Sphere of Economic Activity №1160-IV], 2003. *Verkhovna Rada Ukrainy*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text>> (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro derzhavni tsilovi prohramy №1621-IV [Law of Ukraine On State Targeted

- Programs №1621-IV], 2004. *Verkhovna Rada Ukrainy*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text>> (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini №280/97-VR [Law of Ukraine On Local Self-Government in Ukraine №280/97-VR], 1997. *Verkhovna Rada Ukrainy*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>> (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy №2469-VIII [Law of Ukraine On National Security of Ukraine №2469-VIII], 2018. *Verkhovna Rada Ukrainy*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>> (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro pravotvorchu diialnist №3354-IX [Law of Ukraine On Law-Making Activities №3354-IX], 2024. *Verkhovna Rada Ukrainy*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-IX#Text>> (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro publichni konsultatsii №3841-IX (ne nabrav chynnosti) [Law of Ukraine On Public Consultations №3841-IX (not yet entered into force)], 2024. *Verkhovna Rada Ukrainy*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3841-20#Text>> (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro tsentralni orhany vykonavchoi vlady» №3166-VI [Law of Ukraine "On Central Executive Authorities" №3166-VI], 2011. *Verkhovna Rada Ukrainy*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>> (in Ukrainian).

Стаття надійшла до редколегії 02.05. 2025 р.

Pozhydaieva M.
Kryvosheienko V.

THE LEGAL SUPPORT FOR PLANNING IN PUBLIC ADMINISTRATION IN UKRAINE

The article analyzes and defines the legal framework for planning in public administration through a system of regulatory legal acts that govern the organization, content, procedure, tools, techniques, and methods of planning the activities of public authorities, as well as strategic documents for socio-economic development at the national, regional, and local levels. It is emphasized that the absence of a single legislative act that comprehensively regulates the application of planning in public administration leads to a fragmented legal framework.

It is noted that the implementation of planning in public administration involves not only the development of program documents with activity plans but also their practical realization, which is impossible without proper legal support. One of the components of this support is the definition of the powers of public authorities at the legislative level. Subordinate regulatory legal acts do not contain clear provisions on liability for failure to implement or adjust plans in cases of changing circumstances, such as martial law. At the same time, Article 19 of the Law of Ukraine «On State Forecasting and Development of Programs of Economic and Social Development of Ukraine» provides generalized norms regarding the responsibility of officials for violations of this law, which are of a blanket nature.

Particular attention is paid to the legal support of public participation in the planning process of public administration and the assessment of its effectiveness, which is important for democratic governance.

The OECD «Regulatory Policy Outlook 2025» report rightly points out that careful planning and strategies for how data will be collected, analyzed, and acted upon can improve

the use of evidence-based and digitally-driven policy tools, which can to some extent mitigate regulatory risks.

Proper legal support for planning in public administration is fundamental for the effective exercise of competencies by public authorities and their officials, contributing to the orderly functioning of public administration entities and enabling individuals to exercise their rights and obligations.

Proposals have been formulated to improve the legal regulation of relations concerning the application of planning as a tool of public administration.

Keywords: *planning, public administration, public administration subjects, legal support, strategic planning document, monitoring.*